

AKTIVNO UČENJE V VRTCU / Anka Ašenberger / Vrtci občine Žalec, enota Trje

Otrok potrebuje za celostni razvoj in razvoj osebnih potencialov predvsem varno in spodbudno učno okolje. Vseživljenjsko učenje in učenje na vseh ravneh pa se odvija tudi v slovenskih vrtcih. V članku predstavljam primere aktivnega učenja, kjer so otroci pridobivali nova znanja, reševali probleme in pridobivali izkušnje za vsakdanje življenje.

Ključne besede: učenje z doživljanjem, poznavanje in upoštevanje otrokovih kompetenc, spodbudna sodelovalna klima, učenje za življenje

UVOD

Otroci se v vrtcih s pomočjo odraslih že v ranem otroštvu naučijo kritično presojeti, izbirati, soodločati in prevzemati odgovornost za lastna ravnanja. Delovanje v dobrobit življenja v naravi, ki nas obdaja, s tem pa reševanje problemov ter pravilno odločanje je zato veliko lažje. Maslow in še posebej Rogers (v Lepičnik Vodopivec 2006: 28) pripisujeta velik pomen učenju z doživljanjem. Menita, da je takšno učenje usmerjeno k učenju sprememb v obnašanju, stališčih in v osebnosti.

DEJAVNOSTI V NAŠEM VRTCU

Dobro delovno okolje – osnova za dobro pedagoško prakso

Vrtec Trje je ena izmed enot vrtcev občine Žalec, kjer ravnateljica in celotno vodstvo ceni zaposlene, spodbuja njihovo osebno rast, sledi vrednotam sodelavcev in omogoča diskusije ob uvajanju sprememb. Sledimo skupni viziji, ki je kot energetski naboj za učenje.

Vzgojiteljice upoštevamo metodologijo »korak za korakom«. Ta podpira razvoj

otrokovih kompetenc, izkušnjsko učenje, iskanje izboljšav, razvoj kritičnosti ter evalviranje lastnega in skupnega dela. Tudi s tem postajamo vzgojitelji boljši vzorniki otrokom in boljši sodelavniki staršem.

Prave spodbude in podporo dobijo otroci v okoljih, kjer je čutiti in opaziti kolektivno sodelovanje, kjer dobro sodelujejo strokovni in vodstveni timi, kjer je s strani strokovnih delavcev izražena želja po vseživljenjskem učenju, kjer se

izmenjujejo elementi dobre prakse in se razvija občutljivost do sodelavca. Dimovski idr. (2005) opozarjajo na pomen nenehnega usklajevanja individualne in organizacijske kulture, kar v našem zavodu poteka dokaj uspešno in sistematično.

Na nivoju enote pa vzgojiteljice uspešno sodelujemo z različnimi društvi v kraju, ki omogočajo otrokom aktivno vključevanje v različne dejavnosti. Izzivov za učenje nikoli ne zmanjka. Najdemo jih v naravi, v vseh prostorih vrtca, v družbi vrstnikov, ko smo veseli ali žalostni ali ko naletimo na kakšen problem.

Otroci so sooblikovalci prostorov, predvsem pa kotičkov, kjer razvijamo igralne, raziskovalne in ustvarjalne dejavnosti. Strokovni delavci vrtca se trudimo zagotavljati vsakemu posamezniku varnost in sprejetost, saj si le tako upa izražati svoje potrebe, ideje, misli, domneve in ugotovitve. Vedno mora dobiti podporo in pomoč, ki jo potrebuje.

Ekološke in trajnostne dejavnosti, povezane z naravo

Narava je posebno področje, v okviru katerega razvijamo otrokove sposobnosti za dejavno vključevanje v obdajajoče fizično in družbeno okolje ter ustvarjanje zdravega in varnega življenjskega okolja in navad (*Kurikulum za vrtce* 1999: 55).

Zanimiva in koristna je vsakoletna izkušnja zasajanja drevesa v okolici vrtca, saj lahko sodelujejo v vseh procesih, kot npr. iskanju primerne prostora, kopanju luknje, sajenju, zakopavanju, zalivanju, iskanju vzrokov, če drevo propada, zbolji.

V lanskem šolskem letu so si otroci v bližini vrtca uredili permakulturni vrt, ki jim je bil v ponos in je predstavljal bogato učno okolje. Vsak oddelek je dobil svojo nalogo. Iz gozda smo prinesli listje, veje, zemljo, hišnika sta pomagala odkopati vrhno plast zemlje v obliki kroga. V sodelovanju z Eko civilno iniciativo Slovenije (EKOCI), ki aktivno deluje tudi

v našem kraju, se je vseh pet oddelkov vključilo v izmenjavo semen avtohtonih vrst, dobili pa smo tudi sadike različnih vrst zelenjave. Pri zasaditvi je bila otrokom v pomoč svetovalka, pridružili so se tudi starši. Za rastline pa je bilo treba skrbeti, otroci so jih po potrebi zalivali in kasneje pobirali plodove. Otroke vsako leto obiše tudi vrtnar in jim pomaga pri sajenju lončnic v cvetlična korita.

Pridno tudi ločujemo in zbiramo odpadne materiale za reciklažo. Otrokom zanimive izkušnje so:

- ▶ izdelovanje novega papirja iz papirnate kaše
- ▶ igre z odpadnimi materiali,
- ▶ izdelave dekorativnih in scenskih elementov
- ▶ izdelovanje pogače za ptice ...

Sodelovanje z drugimi ustanovami in s starši

Sodelujemo tudi s šolo, se medsebojno obiskujemo, učenci z mentoricami pa

nas povabijo k ogledu lutkovnih iger, nastopov glasbenih in folklornih skupin, knjižničarka nam vsako leto predstavi kakšno novo pravljico in nas popelje v svet literature, starši pa nam z veseljem predstavijo kakšen svoj poklic.

Na znani turistični kmetiji v kraju imajo otroci možnost spremljati delovne procese, kot je predelava mleka v mlečne izdelke (naravne jogurte, skuto, sir), otroci pa se učijo vrednotiti delo kmeta in gospodinje. Spoznavajo tudi ljudske običaje, najbolj pristna in zanimiva izkušnja za otroke pa je stik z živalmi.

V mesecu januarju so bili nadvse veseli druženja z veterinariko za male živali, ki

je prinesla s sabo zakladnico delovnih pripomočkov, s katerimi so tudi otroci eksperimentirali in zdravili simbolnega bolnega kužka.

V našem oddelku 2–4 let smo v mesecu februarju iz odpadnega blaga s pomočjo šivilje izdelali kostume ptic krokarjev, ki smo jih uporabili na prireditvi »Nastopamo vam« in na pustnem karnevalu v kraju.

Vsak dan se srečujemo tudi z drugačnostjo, ko je potrebno medsebojno usklajevanje, upoštevanje in sprejemanje. Otrokom je bilo lepo doživetje obisk delovne terapije v domu Nine Pokorn Grmovje, kjer smo se pogovarjali, reševali uganke, skupaj zapeli in utrjevali medgeneracijske vezi.

Za popestritev ponudbenih dejavnosti na enoti poskrbimo tudi same in vsaj trikrat v letu zaigramo otrokom lutkovno ali dramsko igro znane pravljice.

Brez zaupnega in dobrega sodelovanja s starši bi bilo izvajanje kakovostnega dela v vrtcu težje – starši nam pomagajo in nas podpirajo na vseh nivojih, če le pokažemo dovolj zavzetosti in notranje želje po uresničitvi zastavljenih ciljev. To so projekti, pri katerih so v ospredju raziskovalne dejavnosti, ki ob dobri motivaciji pripeljejo otroke do boljšega razumevanja vsebin in ponotranjenja pomembnih ugotovitev – npr.: projekt Pasavček, FIT – gibanje za zdravje, zemlja – naš planet, zdrava prehrana, voda – vir življenja itd. Vzgojiteljice rade

vključujemo svoje oddelke tudi v kakšen širši projekt, kot je npr. Z igro do prvih turističnih korakov.

Našim malčkom prav vse aktivnosti, v katere se vključujejo, predstavljajo učenje za življenje, ker so notranje motivirani, ker so zvedavi, pogumni, ker zaupajo vzgojiteljicam, ker so slišani in upoštevani.

ZAKLJUČEK

Vem, da se vsi strokovni delavci v vrtcih vse bolj zavedamo, da je vzgoja čast in odgovornost. Na to, da je meni v službi v vrtcu lepo, vplivajo različni dejavniki. Da zaupam v svoje delo, moram največ narediti sama. Da pa se počutim varno in sprejeto – tako kot naši ranljivi in

zvedavi malčki – se imam zahvaliti sodelavki v oddelku, vodji enote, sodelavkam na naši enoti ter pa vsem strokovnim delavkam, s katerimi se občasno družimo in si nabiramo znanje, pa vodstvenemu timu našega zavoda in vam, dragi starši.

Rada sledim reku, ki sem ga nekoč slišala: *Imejmo čisto srce in bodimo pozorni, kajti nekaj se vedno rojeva kot posledica slehernega dejanja.*

Literatura

- Dimovski, V., Penger, S., Škerlavaj, M., Žnidaršič, J. (2005). *Učeča se organizacija: ustvarite podjetje znanja*. Ljubljana: GV Založba.
- Lepičnik Vodopivec, J. (2006). *Okoljska vzgoja v vrtcu*. Ljubljana: AWTS.

Kurikulum za vrtce. (1999). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, Zavod RS za šolstvo.